

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Prăznuirea de la Curtea de Argeș

SEMNIȚAȚII

La Sintămăria mare (15 august 1967) — atenția întregii suflări românești era îndreptată spre superba biserică mănăstirească de la Curtea de Argeș. Se împlineau atunci 450 de ani (1517—1967) de la sfințirea acestui locaș de închinare în dreapta noastră credință ortodoxă răsăriteană, visterie de mare preț a fondului național de monumente istorice și mărturie a geniului artistic al poporului nostru înzestrat de Dumnezeu cu atâtea însușiri alese.

Aniversarea aceasta a depășit proporțiile unei prăznuiri bisericesti, căci prezența la festivități a reprezentanților Ocîrmuirii de Stat a Republicii Socialiste România a ridicat-o la nivelul unei sărbători naționale, a transformat-o în zi de desfătare sufletească a întregului nostru popor. Ocîrmuirea Patriei noastre a arătat și în forma aceasta cât de mult prețuiește moștenirea trecutului și cu câtă evidentă tragere de inimă contribuie la conservarea și la punerea ei în valoare.

A fost scoasă astfel în evidență — din buchetul de semnificații superioare ale acestei aniversări — însemnătatea ei națională și cea bisericască.

Insemnătatea bisericască a prăznuirii a fost subliniată prin prezența Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, înconjurat de înalții ierarhi ai Bisericii noastre, de ședința solemnă a Sfințului Sinod care a avut loc acolo (în sala meșterului Manole) și de participarea la sfintele slujbe a zeci de mii de credincioși veniți în pelerinaj din toate părțile țării.

Dar prăznuirea aceasta mai are și alte semnificații. Acum, ca și înainte cu 450 de ani, s-a realizat o participare panortodoxă, s-au înfrățit cu noi la bucuria sărbătoririi delegați ai tuturor Bisericilor surori ortodoxe răsăritene.

Prăznuirea de astăzi vară a egalat-o pe cea de acum 450 de ani și a depășit-o. De astăzi dată, la festivitățile aniversare am avut între oaspeți pe reprezentanții celorlalte culte religioase conlocuitoare și — mai mult decât atât — delegați ai organismelor bisericesti care acționează pentru unitate intercreștină și pentru pace în lume pe plan internațional. Aniversarea a căpătat astfel un înțeles ecumenist tot atât de evident pe cât este el de îmbucurător. Spiritul vremii noastre — orientat spre bunăînțelegere, pace și colaborare — și-a pus astfel pecetea inefabilă și pe această sărbătorire. E un pas înainte față de trecut, pe care nu cu puțină bucurie îl înregistrăm.

Bincredinciosul voievod Neagoe Basarab și doamna Despina au hotărât mănăstirii de la Curtea de Argeș diată de așezămînt bisericesc ortodox român.

Un ocîrmuitor vremelnic, străin de neam — primul Hohenzollern instalat de împerejurări pe tronul României — a transformat acest așezămînt în sucursală palatină de desfătare și odihnă pentru trebuințele familiei sale.

Patriarhul unificării bisericesti și al apostolului social l-a hărăzit să fie sălaș de împreună-petrecere duhovnicească și de adîncire a înțeleșurilor Ortodoxiei strămoșești pentru toți slujitorii sfintelor altare, dezbinăți în două străni antagoniste pînă acum două decenii. Este și acesta un semn — nu puțin grăitor — al vremurilor mari ce le trăim ca popor liber și stăpîn pe soarta sa.

Neagoe Voievod și generația lui au făcut tot ce se putea face mai mult pentru vremurile de

Izbăvitorul

Apropiindu-se vremea să se întoarcă la Părintele ceresc de la care a venit, Mîntuitorul Hristos și-a întărit Apostolii cu făgăduința izbăvitoare că va fi cu ei „pînă la sfîrșitul veacurilor” (Mt. 28, 20). Hristos Domnul le trimite pe Sf. Duh, Mîngîietorul, Duhul Adevărului, ca să-i lumineze și să-i întărească, să-i călăuzească spre tot lucrul bun și să-i desăvîrșească, să-i sfințească și să-i îndumnezeiască (F. Ap. 2).

Pretutindeni și întotdeauna Domnul a fost cu Apostolii Săi și — prin ei — de atunci este cu noi toți pînă la sfîrșitul lumii. Harul Său i-a înțelepțit, le-a luminat mintea și le-a încălzit inima! El le-a dat încredere în fața vieții.

În viața noastră de creștini, noi ne întîlnim zilnic cu Sf. Apostoli, acești părinți duhovnicești ai noștri, și avem marea datorie să-i luăm de model, să urmăm lupta lor spirituală ca să nu ostenim în zadar, căci fără de Domnul nu putem face nimic pentru izbăvirea noastră (Lc. 5, 5; In. 15, 5). Cu El și prin El putem face tot binele pentru fericirea noastră și a celor din jur.

Ca și Apostolii, să ne apropiem neîncetat de Domnul prin rugăciune ca să trăim în Duhul Său; să ascultăm și să împlinim poruncile Lui, pentru ca să rămînem în dragostea Sa altruistă care se jertfește pentru noi toți. Cu cît urmăm pilda Apostolilor, cu atît lumina lui Hristos strălucește în chipul nostru și devenim asemenea Lui, una cu El în gîndire și în simțire.

Pentru aceasta, în zorii dimineții să începem munca noastră cu dorința fierbinte ca lucrul să-l facem așa ca să placă lui Dumnezeu și oamenilor. În felul acesta rămînem în dragostea Celui de sus și El se apropie și petrece cu noi și în noi. Harul Său ne va roua bogat și ne va izbăvi de cel viclean; ne va scăpa de alunecare în păcat și ne va ajuta să ne îndeplinim datoria cu pasiune și entuziasm sfînt, pentru progresul spiritual-moral și material al societății, al patriei și al omenirii întregi.

La fel, cînd încordarea noastră sporește în miezul zilei, să ne amintim din nou că Domnul este cu noi, că vine la noi să ne facă viața frumoasă și plăcută.

atunci: a zidit „biserică-naltă cum n-a mai fost altă”, a năzuit cu toată osîrdia inimii lui către Cerul milostivirilor, a cătat spre cele înalte.

Generația de azi, descoperindu-se cu respect în fața ctitoriei lui fără seamăn, a sirguit spre crește. Acolo, a mutat ape din albiile lor străvechi, le-a adunat laolaltă în mare de oglindă și le-a pus la treabă: să lumineze!... Poporul nostru e recunoscător și unuia, și celorlalți. În fațetele lor își dau mîna trecutul cu prezentul. Punînd laolaltă fiecare ceea ce are mai de preț, clădesc temelie de stîncă viitorului.

...Viitorului la care au năzuit străbunii, de beneficiile căruia se vor împărtăși urmașii.

Redacția

Înainte de Sf. Apostoli, pildă strălucită de încredere în Dumnezeu este împăratul-profet David, din sufletul căruia au izvorit minunatele rugăciuni-psalmi. Convins că Dumnezeu lui Avraam, al lui Isac și Iacob este tîria și sprijinitorul său, psalmistul viețuiește în voia Lui, cu cuget curat și inimă liniștită, căci la vreme de necaz El strigă și este auzit. Domnul îi vine într-ajutor și-l izbăvește din mîna celor răi. Această binecuvîntare este rodul virtuților sale religios-morale. „Dumnezeu mi-a dat după inima mea zice el... pentru că am urmat căile Lui... De la legea lui nu m-am abătut. De aceea plătitu-mi-a Domnul după nevinovăția inimii mele...” (Ps. 17, 22—26).

El este drept. „Tu, Doamne, cu omul credincios ești milostiv și cu cel drept te porți după dreptatea lui” (Ps. 17, 27).

Domnul luminează cărările întunericului (Ps. 17, 30) și-l scoate din adîncul apei, la loc larg și-l mîntuiește (Ps. 17, 18—21).

Drept aceea nu se teme de rău, știe că Domnul este apărătorul său (Ps. 3, 6—7). „El este scut pentru toți cei se nădăjduiesc într-însul”. Plin de bucurie în harul Său izbăvitor, psalmistul exclamă: „Dumnezeu este cel ce mă încinge cu putere și face fără de prihană calea mea... Lăudat fie Dumnezeu, Mîntuitorul meu!” (Ps. 17, 31; 35, 49).

Recunoscător față de binefacerile cerești, împăratul profet îndeamnă pe toți la înțelepciune, să nu calce voia lui Dumnezeu, ca să nu se mînie pe ei și fericește pe cei ce nădăjduiesc în El (Ps. 3, 11). Fericește pe cei ce se apropie de Domnul cu credință și inimă curată, care rabdă ispita.

De fapt, în perspectiva concepției creștine despre viață, necazurile și durerile care vin peste cei dreți îi purifică și apropie de Dumnezeu, căci amenințîndu-i să-i piardă, le arată cît sînt de mici și slabi, îi fac smeriți și modești și-i unește cu Dumnezeu.

Se cuvine, deci, ca creștini să avem credință și dragoste față de Dumnezeu, Părintele nostru ceresc, care ne poartă de grijă și să împlinim neîncetat voia Lui. Să avem conștiința trează, că numai prin harul lui Dumnezeu și muncă continuă sîntem ceva. El ne înalță fruntea spre lu-

(Continuare în pag. 2)

Maica Domnului

În providența divină, Sfânta Maria a fost aleasă să fie Născătoare de Dumnezeu, pentru a fi vlăstarul cel mai divin al pământului, lăcașul focului divin.

Nașterea Mântuitorului din Fecioară a fost prefigurată și prorocită de Vechiul Testament. Alegerea Sfintei Maria a fost însă hotărâtă și pregătită și în timp.

După tatăl ei, Ioachim, Sfânta Maria coboară din neamul lui David. Acest Ioachim era păstor din Ierusalim, avându-și casa lângă Poarta Oilor, și era plin de virtute, umblînd pe căile dreptății. El s-a căsătorit cu cinstita și vrednica de laudă Ana.

Sf. Ioan Damaschinul remarcă cu privire la nașterea Sfintei Maria, că din această dinții născută avea să se nască Cel dintii născut între toate făpturile, în care subsistă toate cele ce sînt.

Prin îndreptarea căderii în păcat a primei străbune Eva, Maica Domnului, născînd pe Fiul lui Dumnezeu, a prefăcut în bucurii suferințele pricinuite de Eva.

Încă din frageda ei copilărie, Sfânta Maria a fost adusă în templu și afierosită vieții îngerești. Acolo Sfîntul Duh îi îmbogățește sufletul, încît ea duce o viață cu totul curată. Toată vremea își păstrează în feciorie trupul și sufletul, petrecînd în sfințenie. Atunci cînd începu să atingă floarea vîrstei și cînd după drept și lege nu mai putea rămîne în interiorul templului, ceata preoților o încredințează pe Fecioara Maria lui Iosif, logodnicul, adică păzitorul fecioriei ei. Acest Iosif trăia în frica lui Dumnezeu, păzind neștirbită Legea pînă la adinci bătrînețe. Ca și Maria, Iosif se trăgea tot din neamul lui David.

Deci Maria petrecu în casa lui Iosif, ocupîndu-se numai de grijile casei, fără să mai ia seama la cele ce se petrec în lume. Aceasta, cea mai frumoasă între femei, a fost apoi vestită, la plinirea vremii, de către îngerul Domnului că va zămisi Fiul, iar la timpul socotit, ea l-a născut pe Fiul întrupat al lui Dumnezeu. După naștere, Sfânta Maria rămîne tot fecioară, fără să cunoască bărbat pînă la moarte.

Totuși, Fericita Maică a Domnului, care fusese scutită de durerile Nașterii, avea să îndure sfișierea inimii ei de mamă atunci cînd Fiul ei a pătimit și a murit pe cruce. Însă bucuria Învierii i-a schimbat durerea.

Sfînta Maria a fost hărăzită de Dumnezeu să întruchipeze supremul ideal al omenirii născute din duh. Aceasta se învederează în însușirile și funcțiile ei de pururea Fecioară, Născătoare de Dumnezeu și model de desăvîrșire creaturală.

Pururea fecioria Sfintei Maria constituie o însușire personală, trupească și sufletească a Maicii Domnului. Trebuie să se facă distincție, în privința acestei însușiri, între cele două momente ale fecioriei, înainte și după zămislirea în pîntecele Mariei a Fiului întrupat. Înainte de zămislire fecioria Mariei este rodul eforturilor și deci meritul ei personal, în timp ce după zămislire predomină acțiunea harului divin în menținerea fecioriei ei. Astfel, după ce îngerul i-a binevestit Mariei că va naște și după ce ea a consimțit la aceasta Duhul Sfînt s-a pogorît peste ea, curățindu-o. Sfînta Fecioară a iubit atît de mult fecioria, încît aceasta a devenit ca o flacără curată. Căci în timp ce orice altă fecioară, atunci cînd naște fiu, își pierde fecioria, Sfînta

Maria a rămas fecioară, atît cu trupul cît și cu sufletul, nu numai înainte, ci și în timpul și după nașterea Fiului ei.

Născătoarea de Dumnezeu este predicatul dat Sfintei Maria de către toți Părinții Bisericii Ortodoxe, fiind cinstit după cuviință și apărat împotriva ereticilor care căutau să-i denatureze conținutul. Sf. Ioan Damaschinul spune: „Sfînta Fecioară este Născătoare de Dumnezeu, ca una care l-a născut pe Dumnezeu Cel întrupat în trup și adevăr din ea. De altfel noi știm că ea este și Născătoarea lui Hristos, căci ea l-a născut pe Hristos. Însă deoarece ereticul Nestorie a folosit acest termen pentru a înlătura numele Născătoarei de Dumnezeu, noi nu o numim „Născătoare de Hristos“ ci mai corect, Născătoare de Dumnezeu“. Sf. Ioan Damaschinul analizează această idee arătînd că „Sfînta Fecioară este în sensul propriu și real Născătoare de Dumnezeu. Prin faptul că Cel născut din ea este Dumnezeu adevărat, este adevărata Născătoare de Dumnezeu aceea care a născut pe Dumnezeu adevărat, întrupat din ea. Spunem că s-a născut din ea Dumnezeu, nu în sensul că dumnezeirea Cuvîntului a luat din ea începutul existenței, ci în sensul că însuși Cuvîntul lui Dumnezeu, Cel născut înainte de veci, în afară de timp, din Tatăl, care există fără de început și veșnic împreună cu Tatăl și Duhul, în zilele cele mai de pe urmă, pentru mîntuirea noastră, s-a sălășluit în pîntecele ei, s-a născut din ea fără a se schimba. Sfînta Fecioară n-a născut un om simplu, ci Dumnezeu adevărat. Pentru aceea pe bună dreptate și cu adevărat numim Născătoare de Dumnezeu pe Sfînta Maria. Acest nume reprezintă întreaga taină a Întrupării. Dar dacă aceea care a născut este Născătoare de Dumnezeu, atunci negreșit că și Cel născut din ea este și Dumnezeu și om“.

„Sfînta Fecioară se înalță pînă la hotarele divinității, fiind scara spirituală ale cărei picioare se înfig în pămînt, dar al cărei vîrf ajunge pînă la cer. Pe această scară coboară Dumnezeu, pentru a putea fi văzut pe pămînt și a vorbi cu oamenii. Lăcaș al virtuților, Sfînta Maria a fost un templu sfînt, minunat și vrednic al Prea Înaltului Dumnezeu. În curăția ei, neasemuită, Sfînta Fecioară este partea cea mai curată a naturii lui Adam, scumpă, binecuvîntată, sfîntă, împărăteasa neamului omenesc, mai curată la trup decît oricare om și, după Dumnezeu, mai curată la suflet decît oricare făptură rațională. Sf. Ioan Damaschinul subliniază însușirile excepționale ale Maicii Domnului fiind ființa cea frumoasă, cea plăcută de Dumnezeu, mai strălucitoare decît orice rază, mai curată decît orice curățenie, mai cinstită decît toate cele de cînst, mai dulce decît orice dulceață, mai nobilă decît orice noblețe, mai bogată decît orice bogăție etc.

Demnitatea sublimă a Sfintei Maria îi conferă puteri harice îmbelșugate. Încă de la Buna Vestire a aflat har, aceea care a fost vrednică de har. A aflat har aceea care a luat asupra ei poverile harului, culegînd roade bogate. A aflat har aceea care a semănat grăunțele harului și care a adunat seceriș îmbelșugat în har. Pentru cei ce îi cer ajutorul, Maica Domnului este mijlocitoarea tuturor bunătăților sufletești.

În sînul omenirii căzute în păcat Maica Domnului a sădit, prin Fiul ei, începutul supunerii față de Dumnezeu. Maica Domnului este înviore pentru cei trudiți, mîngîiere pentru cei păcătoși, alinare pentru cei obidiți, ajutor grabnic pentru cei care se roagă la dînsa.

Sfînta noastră Biserică prăznuiește Nașterea Maicii Domnului la data de 8 septembrie. Maica Domnului trebuie venerată atît ca Născătoare de Dumnezeu cît și ca roabă a lui Dumnezeu. Ei trebuie să ne rugăm ca să ne ajute: „Prea Sfîntă Născătoare de Dumnezeu care ești lumina întunecatului meu suflet, nădejdea, acoperămîntul, scăparea și mîngîierea mea și bucuria mea, învrednicește-mă pe mine nevrednicul să fiu părtaş bunurilor revărsate de Dumnezeescul tău Fiule“.

Informații

Despre Mihail Kogălniceanu s-a spus, și drept cuvînt, că „a umplut o jumătate de secol activitatea lui fiind legată de toate „actele mari ale istoriei noastre moderne“. Se împlinesc în acest an 150 de ani de la nașterea sa, cu care prilej întregul nostru popor aduce acestei mari personalități politice și culturale din sec. XIX un deosebit omagiu.

Înzestrat cu o voință puternică, o minte sănătoasă și o cultură vastă, M. Kogălniceanu și-a pus întregă această zestre spirituală în slujba țării sale. Revoluția de la 1848, Unirea Principatelor, secularizarea averilor mănăstirești, organizarea învățămîntului, a justiției și a administrației, împrumutarea unei părți a țărănilor, cucerirea independenței naționale sînt evenimente pentru a căror înfăptuire M. Kogălniceanu a luptat cu toată forța personalității sale.

Este în fruntea mișcării unioniste din Moldova în care calitate, în ședința Divanului Ad-hoc din 7 octombrie 1857, propune „Unirea Principatelor într-un singur stat sub numele de România“, pentru că, motiva el cu acel prilej, „în Moldova și Valahia sîntem același popor omogen identic ca nici un altul, pentru că avem același început, același nume, aceeași limbă, aceeași religie, aceeași istorie, aceleași legi, obiceiuri, dureri, trebuințe, speranțe și viitor de asigurat“.

În 1864 domnitorul Cuza și primul ministru Kogălniceanu înfăptuiesc peste capul moșierimii reforma agrară.

La 9 mai 1877 tot el a declarat în camera deputaților „independența absolută a României“, independența pecetluită desigur cu sîngele vitejilor noștri ostași.

Istoric prin excelență, Kogălniceanu arată că această disciplină trebuie să se ocupe de popor, „adevărata forță în stat, izvorul tuturor mișcărilor și isprăvilor și fără de care stăpînitorii n-ar fi nimica“.

Patriotismul fierbinte al lui M. Kogălniceanu, dragostea sa caldă față de țara și poporul din care făcea parte se desprind și din mărturisiri ca acestea:

— Eu privesc ca patria mea toată acea întindere de loc unde se vorbește românește și ca istorie națională istoria Moldovei, a Valahiei și a fraților din Transilvania.

— Pentru români, Transilvania este leagănul naționalității noastre. A fost de secole o mișcare continuă de români între ambele coaste ale Carpaților. Niciodată această comunicație frățească n-a fost întreruptă. Ideea română pururea a însuflețit și pe acei ce veneau la noi, și pe acei ce mergeau la ei!

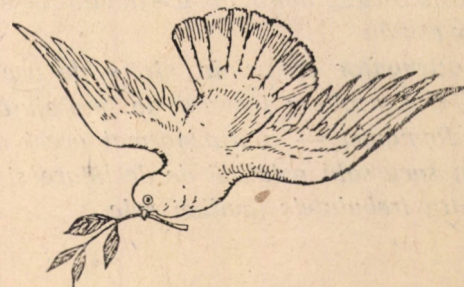
— Ce hrană putem să avem mai îndestulătoare pentru nerăbdările și îndoelile noastre decît cultul țării noastre? Cîntîndu-i istoria, am avea mai multă ispită prin trecut, ne-am prețui mai mult prezentele și am spera mai mult de la viitor; căci Analele noastre ne-ar arăta vederat că providența niciodată nu ne-a lipsit și că părinții noștri, deși au avut greutăți și piedici pre care noi nu le vom întîlni, ei nici odinioară n-au desnădăjduit de dînșii și de țara lor.

— Experiența de toate zilele ne dovedește că o țară care este numai agricolă nu poate să progreseze în avuția sa publică și privată. Trebuie dar, să ne sîlim din toate puterile și prin mijloacele cele mai nimerite a creea și a proteja industria în țară la noi“.

Acestea și, desigur, încă multe altele ni-l arată pe M. Kogălniceanu ca pe unul dintre marii patrioți ai veacului trecut, ca pe unul care a lucrat neînfricat și neobosit la înfăptuirea României moderne. (A se vedea în acest sens și art. „Un mare patriot: Mihail Kogălniceanu“, apărut în Telegraful Român, nr. 27—28/1966).

luminează--mi ochii cei înțelegători ai inimii, și-mi îndreptează calea spre mîntuire“.

Diacon C. Voicu

Izbăvitorul

(Urmare din pag. 1)

mină și slavă (Ps. 3, 3). De aceea să-I cîntăm Domnului cu glas de bucurie: „Iubite-voi, Doamne, virtutea mea; Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu“ (Liturghier, Buc. 1950, p. 126).

Prot. Simion Radu

Rugăciunea pentru pace a primilor creștini

Rugăciunea este expresia vie a credinței și unul din mărgăritarele cele mai de preț ale vieții creștine. Precum e credința, așa e și rugăciunea. Credința corectă este aceea care are ca îndreptar învâțătura creștină curată și nestrucată prin abateri păgubitoare. Drept aceea, întrucât în învâțătura creștină pacea deține un loc de seamă, este firesc ca în rugăciunea primilor creștini pacea să ocupe un loc însemnat.

Urmărind desfășurarea eolaviei creștine prin rugăciune în primele veacuri, vom arăta cum se înfățișează pacea în rugăciunile celor dintii creștini. Folosim în acest scop cartea profesorului Adalbert Hamman: „Rugăciuni ale primilor creștini”, apărută în limba germană la Düsseldorf, Patmos-Verlag, 1963, o frumoasă colecție de rugăciuni din primele veacuri ale Creștinismului.

În rugăciunea lui Iisus „Tatăl nostru”, cererea: „vie împărăția Ta” cuprinde și o dorință după pace, pentru că „împărăția lui Dumnezeu este... dreaptă și pace” (Rom. 14, 17). De asemenea, cererea: „Facă-se voia Ta precum în cer și pe pământ”, fiindcă voia lui Dumnezeu este pacea.

Cântarea de laudă a lui Zaharia (Luca 1, 68—79) cere între altele: „... Mintuire de dușmanii noștri și din mâna tuturor celor ce ne urăsc” și sfârșește astfel: „pașii noștri a-i călduși pe calea păcii”. Pe aceeași linie se situează cântecul dreptului Simion, din care desprindem: „Acum slobozește pe robul tău, Stăpîne, după cuvântul tău, în pace” (Luca 2, 29).

Sf. Apostol Pavel, în cererea pentru frați (Romani 15, 5. 6. 13. 33), spune între altele: „Dumnezeul nădejzii să vă umple pe voi de toată bucuria și pacea... Dumnezeu păcii să fie cu voi cu toți. În mulțumita pentru credința corintenilor (I Cor. 1, 3—9), Apostolul Neamurilor le dorește: „Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru și de la Domnul nostru Iisus Hristos”. De asemenea, în binecuvântarea de la II Cor. 1, 2—4: „Har vouă și pace, de la Dumnezeu Tatăl nostru și de la Domnul Iisus Hristos!”

În rugăciunea generală din Epistola către Corinteni 59-61, Sf. Climent Romanul, cere: „...Da, Doamne, fă să lumineze fața Ta peste noi spre mintuire în pace... și ne mintuiește de aceia care ne urăsc fără teme. Dă-ne nouă și tuturor locuitorilor pământului unitate și pace, precum Tu ai dat părinților noștri când Te chemau în credință și adevăr”.

În Scrisoarea 11, 8, Sf. Ciprian zice: „Să ne rugăm ca pacea să ne fie în curind din nou dăruită... ca primejdiile noastre să fie înlăturate”.

După ce în comentariul la Cântarea cîntărilor dezvoltă ideea că pacea este o virtute de seamă care aduce satisfacții mari, Origen zice în predica 22 la cartea Numeri 4: „Să ne rugăm ca Iisus să stăpînească peste noi și noi să fim eliberați de război și de atacul poștelor trupești. Dacă vom fi liberi de toate acestea, fiecare se va putea odihni sub vița sa, sub smochinul său și sub măslinul său”.

Într-o veche liturghie de Crăciun întilnim textul: „Și noi vrem să cîntăm împreună cu îngerii: Mărire fie lui Dumnezeu în înălțimile cerului și pace pe pământ oamenilor”.

O litanie la împărtășanie din Constituțiile Apostolice cuprinde între altele: „Dă-ne să avem pace, să ducem o viață în liniște și armonie și să Te preamărim pe Tine prin Iisus Hristos, nădejdea noastră”.

Tot în Constituțiile Apostolice rugăciunea de mulțumire după împărtășanie cere între altele: „Pe cîrmuitori apără-i în pace”.

În Euhologion-ul lui Serapion, descoperit la Muntele Athos, rugăciunea pentru popor cuprinde și partea aceasta: „Te rugăm pentru toate căpeteniile, ca ele să conducă în pace spre liniștea Bisericii”.

Într-o rugăciune liturgică, diaconul zice: „Să ne rugăm fierbinte lui Dumnezeu pentru pace, darul ceresc, ca Domnul să ne împace în îndurarea Sa... Să ne rugăm fierbinte lui Dumnezeu pentru stăpînire, ca Domnul să-i dăruiască pacel! Să ne rugăm fierbinte lui Dumnezeu pentru întreg globul pămîntesc, ca Domnul să aibă grijă de fiecare și în toate de care are nevoie”.

O rugăciune rămasă de la Cyrillonas (veacul IV) cuprinde și acest fragment scurt dar cuprinzător: „...dă pămîntului mintuirea și plinătatea păcii”.

În imnul său de laudă la adresa Sf. Cruci, Paulinus de Nola (mort la anul 431) spune între altele: „Tu ești zălog al celei mai credincioase unități, tu întărești pacea omenească. Căci tu împaci pe oameni în Hristos, Mijlocitorul, Legămîntul, te faci oamenilor înălțare, îi ridici în întinderea cerească”.

Într-un imn de seară, un autor necunoscut din veacul al IV-lea se roagă astfel: „Te rugăm, Doamne sfînte, păzește-ne pe noi în noaptea aceasta. Ca nouă să ne fie pace întru Tine, dă-ne o odihnă liniștită”.

Din Liturghia Sf. Iacob desprindem: „Doamne, Dumnezeul cel atotputernic al părinților noștri, noi Te rugăm auzi-ne pe noi. Pentru pacea întregii lumi și pentru unirea tuturor sfințelor Biserici ale lui Dumnezeu, Domnului să ne rugăm”.

Rugăciunea la sărutarea de pace din cadrul aceleiași Sf. Liturghii cuprinde îndemnul: „...unul cu altul să fim uniți prin legătura păcii și a iubirii prin Unul Născut Fiul Tău, Domnul nostru, Dumnezeu și Mintuitor Iisus Hristos”.

Tot în aceeași Sf. Liturghie se găsește așa-numita rugăciune generală: „Pentru pacea de sus, pentru harul lui Dumnezeu și izbăvirea suferințelor noastre Te rugăm pe Tine, Doamne. Pentru pacea întregii lumi, pentru unirea tuturor sfințelor Biserici Te rugăm pe Tine, Doamne”.

Marea rugăciune de cerere din aceeași Sf. Liturghie a lui Iacob imploră pentru conducători: „Supune lor pe popoarele dușmane și pe barbarii războinici. Condu întreprinderile lor și fă să trăim în pace și liniște, evlavios și demn”. Apoi rugăciunea zice pentru toți: „Adu-ți aminte, Doamne, de toți în har, milostivește-Te spre toți, împacă-Te cu noi toți și trimite duhul păcii asupra marelui Tău popor. Risipește necazurile, îndepărtează războaiele, pune capăt dezbinărilor Bisericii și răzvrătirilor ereticilor... și ne dă nouă pacea Ta și iubirea Ta”.

Între alte rugăciuni, Liturghia Sf. Marcu o cuprinde și pe aceasta: „Dăruieste pacea cerului tuturor inimilor noastre și ne dă harul păcii pentru întreaga noastră viață. Conducătorilor pământului dă-le ca hotărîrile lor să fie legi ale păcii”.

Tălmăcind cererea: „și ne iartă nouă greșalele noastre...”, Sf. Ciprian subliniază că Dumnezeu ascultă rugăciunea pentru pace numai a celui credincios creștin care este și făcător de pace: „Dumnezeu nu acceptă jertfa unui om neîmpăcat. El îi cere să se întoarcă de la altar și să se împace mai întii cu fratele său (Matei 5, 24), pentru ca prin rugăciune pașnică și Dumnezeu să fie împăcat. Cea mai mare jertfă în fața lui Dumnezeu este pacea noastră, armonia noastră frățască și un popor care e unit”.

Luînd exemplul de la creștinii din primele veacuri, să ne rugăm cu osîrdie pentru pacea a toată lumea. Dar în același timp trebuie să știm că nu e destul să dorim pacea sau să ne rugăm pentru pace, ci e nevoie ca neconținut să acționăm pentru pace. Să înțelegem, deci, rîvna noastră de a sprijini activ străduințele pentru pace între popoare!...

C. Sirbu

Știați că...

— Românul Traian Vuia a fost primul om din lume care a zburat cu un aparat mai greu decît aerul, cu mijloace proprii la bord? Aceasta s-a petrecut la 18 martie 1906 pe șoseaua de la Montesson-Franța cu un aparat de concepție proprie.

Fire modestă, nu și-a asigurat însă publicitatea necesară și astfel brazilianul Santos Alberto Dumond a fost înregistrat de Comisia de aviație a Franței, ca primul zburător în luna octombrie a aceluiași an.

Mai tîrziu însă, atît istoria aviației, cît și Comisia de aviație a Franței recunosc înfișetatea lui Vuia.

— Savantul român H. Coandă este părintele aviației aeroreactive? La 16 decembrie 1910, pe aeroportul ISSY les Moulinaux, inventatorul H. Coandă își încearcă cu succes mașina sa de zburat. Era primul zbor aeroreactiv din lume.

După 30 de ani, invenția sa avea să cunoască o largă răspîndire intrînd în construcție de serie în Italia, Anglia, Germania.

Astăzi aviația cu reacție ocupă un loc tot mai important în transporturile aeriene de pasageri și mărfuri.

— În anul 1910, cînd Aurel Vlaicu zbura pe propriul său avion fără să fi învățat undeva pilotajul, în Franța au fost brevetati primii piloți internaționali. Printre aceștia se numărau și Valentin Bibescu, deținător al brevetului cu 20, precum și Charles Vialard, care mai tîrziu a devenit instructor la prima școală românească de pilotaj de la Chitila. Primele brevete românești de pilot au fost eliberate la 17 iulie 1911 și deținătorii lor erau Ștefan Protopopescu și Gheorghe Negrescu.

— Primul aviator din lume care a zburat cu proteze din lemn la ambele picioare a fost un român?

Este vorba de pilotul Gheorghe Bănciulescu, căruia în urma unui accident de avion, în munții Cehoslovaciei, i s-au amputat picioarele în anul 1926. La doi ani după acest accident, printr-un antrenament deosebit de greu, ajunge să piloteze din nou, participînd chiar la mitinguri aviatice, cîștigînd importante concursuri și efectuînd raiduri de multe mii de km în Europa, Asia și Africa.

— Prima „străpungere” a zidului sonic (viteza sunetului=1225 km pe oră) a fost realizată la 17 oct. 1947 de către pilotul american Charles E. Yeager la bordul unui avion experimental de tip „Bell x-1” propulsat prin motor rachetă?

— Transporturile aeriene cunosc o uluitoare dezvoltare? Iată cîteva cifre edificatoare: În anul 1946 numărul de pasageri-kilometri a fost de 16 miliarde, iar în 1959 de 95 miliarde.

În anul 1950 au fost transportate de 30 de ori mai multe mărfuri ca în 1939, iar în 1963 de patru ori mai multe ca în 1950, ajungîndu-se la aproape 5 miliarde tone-kilometri.

Aceasta se explică prin perfecționarea aparatelor de zbor și mărirea gradului de securitate, precum și prin intensificarea activității omenești.

— Cele mai rapide avioane de pasageri, ce vor spinteca văzduhurile, în jurul anului 1970 sînt:

Concorde, pentru 136 pasageri cu 2335 km pe oră (proiect franco-englez). El va străbate distanța Paris—New-York în 3 ore și 20 minute.

TU-144 pentru 120 pasageri cu 2450 km pe oră (proiect sovietic). El va parcurge distanța Moscova—Vladivostok în 3 ore.

Boeing 2707 pentru 300 pasageri cu 2900 km pe oră (proiect american).

— Cea mai lungă linie aeriană regulată, fără escală, din lume este Paris—Rio de Janeiro? Ea acoperă o distanță de 9155 km și este efectuată actualmente în 11 ore și 40 minute.

N. M. Boițeanu

Biserica Sf. Nicolae din Scheii Braşovului

Monumentele istorice, dovezi de netăgăduit ale prezenţei, ale înţelepciunii şi priceperii poporului nostru, sînt în deosebită atenţie a conducerii noastre de Stat. Această atenţie se vădeşte nu numai în sumele serioase care sînt alocate an de an în vederea restaurării lor, ci şi prin larga publicitate sau popularizare care se face acestor monumente.

Sectoare întregi din librăriile mai mari sînt ocupate adesea de cărţi şi broşuri care vorbesc despre mănăstirile şi bisericile noastre mai vechi. O astfel de broşură-album este şi lucrarea Doamnei Corina Nicolescu: „Biserica Sf. Nicolae din Scheii Braşovului“, apărută de curînd în Editura Meridiane. Deşi puţin extinsă ca volum, fiind totuşi o bună cunoscătoare a istoriei noastre medievale, autoarea reuşeşte să ne dea o imagine fidelă a aşezămîntului bisericesc şi muzeistic de la Sf. Nicolae din Scheii Braşovului.

Aşezat la intersecţia a trei provincii surori, despărţite vremelnice de vitregia vremurilor, Braşovul a jucat din vechime un mare rol în istoria poporului şi Bisericii noastre. „Mărturii ale acestei realităţi istorice stau pînă azi biserica Sfîntul Nicolae, muzeul, biblioteca şi arhiva, adăpostite în clădirea celei mai vechi şcoli româneşti din ţară, învecinată bisericii“. Desigur că înfăţişarea de astăzi a bisericii redă puţine elemente din vechea construcţie, care coboară pînă în urmă cu şase veacuri. Ea rămîne însă importantă cu deosebire prin dîra de lumină pe care a lăsat-o de-a lungul acestor secole în viaţa unei bune părţi a românilor.

Astfel, „aici s-a înfiinţat şi a activat vreme lungă cea mai veche şcoală românească şi tot aici s-au realizat în secolul al XVI-lea traduceri într-o frumoasă şi curată limbă românească literară, s-au redactat cronici şi s-au copiat manuscrise, pentru ca în veacurile următoare cărturarilor din Schei să întocmească dicţionare, gramatici şi calendare“. Biserica Sf. Nicolae, aşadar, „trebuie înţeleasă ca un mare centru cultural al Transilvaniei“, constituind, „sub raport istoric, un element de unitate între cele trei ţări române, de-a lungul întregului ev mediu“. La construcţia bisericii cit şi a şcolii se întilnesc nu numai contribuţia românilor localnici, ci şi daniile multor voievozi munteni şi moldoveni.

Este potrivit subliniată apoi, în lucrarea pe care o semnalăm, multipla şi demna de cinstire activitate a multelor şiruri de preoţi care s-au perindat în decursul atîtor veacuri pe la acest aşezămînt românesc şi ortodox din Braşov. Numele multora dintre ei ne sînt cunoscute, fiind legate de construcţia clădirilor, de tipăriturile lui Coresi, de intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Transilvania, de redactarea unor cronici, importante izvoare de informaţii, de diverse misiuni diplomatice şi curente de afirmare naţională etc.

Ultimele pagini ale expunerii Doamnei Corina Nicolescu se ocupă de arhiva bisericii Sfîntul Nicolae, dar mai ales de muzeul adăpostit în încăperile de sus ale vechii şcoli româneşti din Schei, fiind specificate o seamă din importante materiale expuse în cele trei săli ale muzeului. Astfel, sala I este consacrată cu deosebire unor obiecte legate de trecutul îndepărtat al aşezămîntului Sf. Nicolae. Sala II-a este legată mai ales de activitatea diaconului Coresi la Braşov, iar sala a III-a, intitulată „Radu Tempea II“, cuprinde manuscrise, care oglindesc în primul rînd „activitatea legată de istoria locală a acestui cronicar şi tîlmăcitor de texte“. Broşura în cauză este întregită printr-o seamă de reuşite şi instructive reproduceri.

Aşezămîntul Sf. Nicolae din Scheii Braşovului mai are desigur un întreg tezaur de piese de mare valoare artistică, istorică şi documentară,

care prin grija atentă a forurilor competente, de stat şi bisericeşti, ca şi a cercetătorilor, vor fi scoase tot mai mult la lumină şi valorificate după cuviinţă.

De aceea, aceste aşezămînte, ca şi popularizarea lor prin publicaţii ca cea de mai sus, constituie un important mijloc de cunoaştere a trecutului nostru istoric, de cultivare a simţămîntelor patriotice, de o mai mare aprindere a dragostei faţă de Patria şi vrednicile poporului nostru.

Gh. Papuc

Biserica şi vechea şcoală din Scheii Braşovului

Biserica şi vechea Şcoală-n faţă,
Primesc sărutul veşnicei lumini
Şi-n purpură se-mbracă-n dimineaţă,
Cad peste ele străluciri de crini.

Au în spinare secolii fără moarte,
Aerul lor e proaspăt şi curat,
De-atîta rugă şi de-atîta carte
Locul aici e binecuvîntat.

Suspînă brazii-n cîntec de baladă
Şi-aşa pe Ciprian îl pomenesc,
Auzi la poartă zăngănit de spadă
Vine Mihai în scaunul domnesc.

Pe tetrapod stă Evangheliierul
Scrie de Coresi-n graiul românesc
Şi-n casa unde-a stat paraclisierul
Domneştile hrisoave te privesc.

Ceasloave-mbătrînite şi potire,
Icoane vechi cit veacurile toate
Şi-odăjdii de la Moscu cu safire,
Toate aici cu grijă sînt păstrate.

Ele vorbesc de trăinicia noastră
Şi de trecutul nostru-ndepărtat.
Şi azi sub cerul de mătase-albastră
Vrem tot mai sus să facem cîte-un salt.

Dangăt de clopot suie peste creste
Purtînd în bronz chemări de prietenie,
Suride şcoala prin a ei ferestre,
„Fii fericită mîndră Românie!“

Preot Ştefan Tascianu

Bucuria pocăinţei

Cele cîteva cuvinte cu care îşi începe Domnul nostru Iisus Hristos activitatea Sa mîntuitoare: „Pocăiţi-vă, că s-a apropiat împărăţia cerurilor“ (Matei 4, 17), exprimă în esenţă rostul venirii Lui în mijlocul oamenilor, căci a venit Fiul omului pe pămînt să cheme „... pe cei păcătoşi la pocăinţă“ (Matei 9, 13). Iar testamentul pecetluit cu sîngele Său, Mîntuitorul Hristos l-a dat omenirii prin cuvintele: „... să se propovăduiască în numele Lui pocăinţa şi iertarea păcatelor la toate neamurile...“ (Luca 24, 47).

Indemnul la pocăinţă nu este altceva decît continua chemare a lui Dumnezeu adresată oamenilor, ca aceştia să se întoarcă din calea păcatelor şi a pierzării la viaţa virtuoză, la neîncetata săvîrşire a binelui. Pocăinţa se realizează atunci cînd credinciosul răspunde acestei chemări divine şi îşi schimbă modul de a trăi, conformîndu-l cu principiile Evangheliei Sfinte, cu porunca dragostei creştine.

De obicei se insistă mai mult asupra unei laturi a pocăinţei, necesitatea regretului, a căinţei, pentru răul săvîrşit, şi se trece uşor cu vederea cealaltă latură a ei, prin care de fapt se înfăptuieşte pocăinţa şi anume: hotărîrea pentru o viaţă nouă, roditoare de fapte bune şi bucurie.

Pocăinţa, ca început al vieţii noi, cereşti, dar şi ca continuare a acesteia, are în fond două aspecte şi cuprinde cele trei dimensiuni ale timpului.

Primul aspect: căinţa, părerea de rău, sau regretul, pentru tot ce am săvîrşit rău, sau n-am făcut bine, în trecut.

Al doilea aspect: hotărîrea fermă de îndreptare şi de permanentă îmbunătăţire, începînd cu timpul prezent şi pe toată durata vieţii noastre.

Cunoscînd deci aceste aspecte ale pocăinţei, creştinul va înţelege că, atunci cînd preotul sau diaconul rosteşte ectenia: „Cealaltă vreme a vieţii noastre în pace şi întru pocăinţă a o petrece de la Domnul să cerem“, slujitorul sfinţit nu se roagă pentru o trăire a vieţii în lacrimi şi tristeţe. Căci, în acest caz, sîntul marelui Apostol Pavel: „Bucuraţi-vă totdeauna în Domnul şi iarăşi zic, bucuraţi-vă! (Filipeni 4, 4) ar fi o predică pentru trăirea în pocăinţă, că el se roagă cu deosebire pentru neîncetata rîvnă de îndreptare şi de lucrare a binelui.

Căci numai în bucurie putem făptui adevăratul bine, dezinteresat şi rodnic. Bucuria fiind o dovadă sigură a prezenţei Duhului Sfînt în noi (Galateni 5, 22) face ca lucrarea mîntuirii noastre să primească binecuvîntarea cerului şi mulţumita semenilor noştri. În acest sens se poate sublinia şi caracterul social al pocăinţei, ca izvor al faptelor bune îndreptate spre folosul celor în mijlocul cărora trăim.

Amărăciunea sufletească poate dura doar puţină vreme, pînă ce dobîndim iertare prin mărturisire şi dezlegarea păcatelor. Dar şi această durere, efect al neascultării faţă de poruncile lui Dumnezeu, se cade să fie dominată de nădejdea iertării şi a bucuriei.

Că pocăinţa este strîns unită cu bucuria o arată însuşi Mîntuitorul: „Zic vouă, aşa se face bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăieşte“ (Luca 15, 10).

De altfel, sensul adînc al bucuriei creştine stă în legătură cu bucuria divină, cu Dumnezeu, care voieşte să între în comuniune cu un mereu sporit număr de fiinţe omeneşti. Dar păcatul e piedică pentru comuniunea în iubire şi bucurie cu Dumnezeu. De aceea mare bucurie se face în cer, spune Domnul, cînd un păcătos se întoarce la calea neprihănirii. Această bucurie a cerului se revărsă în sufletul celui ce a hotărît să petreacă cealaltă vreme a vieţii sale întru pocăinţă şi îi dă putere să-şi înfăptuiască hotărîrea.

E drept că ori de cîte ori cădem în păcat, trebuie să ne mîhnim, că am întristat pe Duhul Sfînt, dar tot de atîtea ori, cînd ne ridicăm spre o viaţă nouă, pocăinţa noastră continuă şi trebuie să continue sub forma divină a bucuriei. Este adînc grăitor în această privinţă faptul că în Psalmul 50, numit al pocăinţei, se aminteşte în trei versete despre bucurie (vers. 9, 13 şi 15) ceea ce arată că creştinul n-are nici o pricină de a fi trist, în afară de aceea a căderii sale în păcat, dar are mii de motive de a fi şi de a trăi mereu în bucurie. Şi, de asemenea, are suficiente motive de a vorbi mai puţin despre lacrimile pocăinţei şi mai mult despre bucuria ei, întru care săvîrşind poruncile lui Hristos, zice Sfîntul Teodor, marele ascet şi episcop al Edesei, „ne facem bine nouă înşine, cîştigîndu-ne viaţa veşnică şi bucuria de negrăite bunătăţi“ (Filocalia, vol. IV, Sibiu, 1948, p. 204).

Diacon Gavril Cernăuţeanu

Gânduri la Sf. Evanghelii

Duminica II-a după Paști — a Tomii

Evanghelia: Ioan 20, 19—31; Apostolul: Fapte 5, 12—20

„Scoteau la uliti pe cei bolnavi și îi puneau pe paturi și pe năvălii, ca venind Petru, măcar umbra lui să umbrească pe vreunul dintr-nsii“ (Fapte 5, 15).

Duminica de azi ne pune înaintea ochilor sufletești două expresii ale harului lui Dumnezeu, care lucrează cu putere mare în viața omenească.

Una este cea arătată de Sfânta evanghelie, întruchipată în persoana lui Iisus Hristos cel înviațat, care străbate prin ușile încuiate, la Sfinții Apostoli, îi cuprinde pe toți în pacea Sa și destramă îndoiala din mintea și din sufletul lui Toma.

A doua se desprinde din persoana Sfântului Apostol Petru, care stătuse, cu toți ceilalți, sub ploaia Duhului Sfânt, la Cincizecime.

Nu rîvneau bolnavii să se atingă de trupul lui, ci se mulțumeau să-i acopere „umbra lui“, relatează Apostolul de azi.

Aceasta înseamnă, în primul rînd, că umbra aceasta se dovedise a fi fost binefăcătoare, iar în al doilea rînd, că din ea radia o putere străină umbrei obișnuite, pe care o profilează o siluetă, în bătaia luminii.

Ce anume era această umbră, se poate lămuri prin cuvîntul arhanghelului, adresat Fecioarei, la Bunavestire: „Duhul Sfânt se va coborî peste tine și *puterea Celui Prea Înalt te va umbri*“ (Luca 1, 35).

Era, prin urmare, aceeași *umbră a harului*, care zămislise fără de bărbat în pîntecele Fecioarei, și sub care, mai pe urmă, reflectată din persoana Apostolului, se îngheșuiau bolnavii din Ierusalim și „din cetățile de pîmprejur“, ca și „cei chinuți de dureri necurate“, și „se *tămăduiau*“ (Fapte 5, 16).

Este umbra, care, trecînd mereu peste noi, poate da pace și tămăduire de toată vrăjmășia și de toate neputințele.

Duminica III-a după Paști — a Mironosițelor
Evanghelia: Marcu 15, 43—16, 8; Apostolul: Fapte 6, 1—7

Piatra, pe care a prăvălit-o Iosif din Arimateia peste mormîntul Domnului Hristos, era o piatră a iubirii, ca să ocrotească trupul chinuț și omorît, de către simbriașii urei și silniciei.

Viața omenească, însă, a înscris, în desfășurarea ei, altele pietre ale urei, aruncate peste viețile umilite ale celor mici, slabi, nebăgați în seamă, de către impilatorii și asupritorii pămîntului. Dar dacă moartea n-a putut ține în împărțirea ei pe Domnul vieții, ea n-a fost în stare să pună stăpînire nici pe viața creată de El.

Și așa cum s-a prăvălit piatra de pe ușa mormîntului Său, așa s-au răsturnat, rînd pe rînd, toate pietrele urei, de pe mormintele vieții, cînd au răsunit în istorie trîmbițele dreptății și s-au coborît, în „*veșmînt alb*“ vestitorii învierii, ai libertății și ai păcii.

Steagul, ca semn al tuturor învierilor, care a filiiat totdeauna, în atari momente, peste tristețea mormintelor dărîmate și deasupra pietrelor răsturnate, a fost același steag al bucuriei, cu care „*s-au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul*“ (Ioan 20, 20).

Duminica IV-a după Paști — a Slăbănogului
Evanghelia: Ioan 5, 1—15; Apostolul: Fapte 9, 32—42

„Se făcea sănătos, ori de ce boală era cuprins“ (Ioan 5, 4). Minunat dar se primea, în miraculoasă scaldătoare a oilor, din Ierusalim, Vitezda, cînd se cobora îngerul și tulbura apa!

Omeneste vorbind și în marginile vieții pămîntești, nici nu s-ar putea închipui un dar mai mare decît *sănătatea*. Aceasta chiar și în înaintarea științei medicale de azi. Cu atît mai mult atunci, cînd a intrat Iisus în foșoarele Vitezdei și a privit mulțimea de bolnavi, lipsită de orice ajutor medical: „orbi, șchiopi, uscați“, avînd singura nădejde legată de „mișcarea apei“ (Ioan 5, 3).

Doar ochiul Său a văzut mai mult și i-a dat slăbănogului care aștepta acolo de 38 de ani, odată cu tămăduirea trupului, un dar și mai mare: *iertarea păcatelor*.

Se vede aceasta din cel de al doilea cuvînt al lui Iisus, spus celui vindecăt, cînd l-a întîlnit în templu: „*Iată te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșești!*“ (Ibid. v. 14).

Și darul acesta la permanentizat pe pămînt, în noua Vitezdă, în Biserica Sa, în care *sănătatea* trupească și ușurarea sufletească nu mai sînt daruri întîmplătoare și vremelnice, ci lucrări continue ale Duhului Sfânt, în toți și pentru toți cei care se apropie, „cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste“, de foșoarele „sfințelor și de viață făcătoarelor“ Sale Taine.

Pr. Zosim Oancea

Cinstirea Sfintei Cruci

În vechime Sfînta Cruce era considerată ca un lemn de ocară pe care se răstigneau numai cei mai mari făcători de rele.

Cinstirea Crucii își are obîrșia în patimile Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, care a sfințit-o prin patima Sa. De atunci Crucea este sfință.

Crucea este patul de osîndă pe care și-a purtat suferințele însuși Fiul lui Dumnezeu: este obiectul principal care a împodobit cea mai dramatică scenă de sub cer: Golgota!

Pentru a pricepe mai lesne pricina pentru care noi credincioșii trebuie să cinstim sfînta Cruce, să privim pe Iisus Hristos pe Cruce, așa cum a fost întins și cum este zugrăvit de Sfinții Evangheliști, care l-au văzut cu ochii lor. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a fost răstignit fără altă vină decît aceea de-a fi chemat pe oameni la împăcare și la pace. Il vedem în fața dușmanilor, cu trupul chinuit de sete, cu fruntea înțepată de spini, cu fața învinețită de palme nedrepte, cu buzele crăpate de răbdarea durerilor, ducîndu-și lemnul Crucii sub care se încovoia dumnezeiescul trup. Priviți-l pe Golgota! Zgomotul ciocanelor sună sinistru ca un cîntec de moarte, iar zăngănitul cuielor e ca un plîns de mamă. Crucea se ridică, trupul se întinde și pocnește din încheieturi, iar Fiul lui Dumnezeu cu mîinile întinse, „a șters zapisul ce era asupra noastră... pironindu-l pe Cruce“ (Col. 2, 14).

De atunci s-a sfințit Crucea și a rămas în cinstire pînă în ziua de azi tuturor celor ce cred și vreau să se mîntuiască după graiul Mîntuitorului care a zis: „După cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe și Fiul Omului, pentru ca oricine crede într-nsul să nu piară ci să aibă viață veșnică“ (Ioan 3, 14—15).

Sfînta Cruce este semnul cu care se însemnează credincioșii și după care se cunosc credincioșii cei buni.

Iată cum trebuie să faci acest semn sfînt: Împreunează cele trei degete mari ale mîinii drepte — căci închipuiesc Treimea cea de o ființă: Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt; iar degetele mici lipește-le strîns în podul palmei — arătînd că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat și om adevărat. După aceea să duci cele trei degete la frunte, la piept, la umărul drept și la umărul stîng. Deodată cu facerea Crucii zicem: În numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, Amin! Iată ce tilcuire dau Sfinții Părinți facerii semnului Sfintei Crucii: „Ridicînd mîna la frunte cerem Tatălui din ceruri înțelepciune și cuget curat; coborînd mîna la piept ne rugăm Fiului care s-a coborît pe pămînt pentru mîntuirea noastră să ne scape de păcate; înălțînd mîna la cei doi umeri, chemăm Duhul Sfînt, care plinește lucrarea mîntuirii și toate le sfințește, să întărească și să sfințească puterile noastre spre săvîrșirea faptelor bune; iar cînd zicem: „Amin“, făgăduim înaintea lui Dumnezeu să ne facem vrednici de semnul Crucii, pentru că vorba Amin însemnează „așa să fie“.

Sfînta Biserică a așezat o zi pe an — 14 septembrie — cînd se cîntește în mod deosebit Sfînta Cruce sub numele de „Inălțarea Sfintei Crucii“.

Multe și mari mîngîieri a adus pe lume Sfînta Cruce. Pe mulți i-a umplut de curaj și le-a dat biruință asupra duhurilor rele „omorînd prin ea vrăjmășia“ (Ef. 2, 16). Sfîntul Apostol Pavel spune că a binevestit Evanghelia „ca să nu rămînă steapă Crucea lui Hristos“ (I Cor. 1, 17). Sfîntul Ioan Gură de Aur spune că pretutindeni, în vremea sa, semnul Crucii era venerat și întrebunțat de credincioși ca pavază împotriva re-
lelor.

Crucea n-a rămas în creștinism ca o unealtă de omor a Mîntuitorului, ci Crucea a rămas ca un obiect de salvare a credincioșilor de sub povara păcatului, căci „El păcatele noastre le-a purtat și pentru noi a răbdat durere“, zice Pro-rocul. Prin sîngele vărsat pe cruce ne-am mîntuit.

Sfînta Cruce stăpînește turlile bisericilor, acoperișurile caselor credincioșilor, ea împodobește și pereții odăilor credincioșilor celor ce cîntă „cea nebiruită și neajunsă și dumnezeiască putere, a cinstitei și de viață făcătoare Crucii, nu ne lasă pe noi păcătoșii“.

Prof. N. Belea

Samarineanul

Un învățător de lege voind să ispitească pe Mîntuitorul a zis: „Învățătorule, ce să fac, ca să moștenesc viața da veci?“ Mîntuitorul i-a răspuns prin întrebarea: „În lege ce este scris? Cum citești?“ Învățătorul de lege ca un bun cunoscător al legii iudaice i-a răspuns: „Să iubești pe Domnul Dumnezeu Tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și din tot cugetul tău și pe aproapele tău ca pe tine însuși“. Văzînd Mîntuitorul că răspunsul dat de învățătorul de lege este complet îl îndeamnă să-și urmeze cele spuse: „fă aceasta și vei fi viu“. Învățătorul de lege, voind să fie pe deplin lămurit, a zis către Iisus: „Dar cine este aproapele meu?“ După cum era obiceiul Mîntuitorul răspunde prin următoarea pildă:

„Un om se pogora din Ierusalim la Ierihon și a căzut între tilhari, care, dezbrăcîndu-l, l-au rănit și s-au dus, lăsîndu-l abia viu. Și din întîmplare, se pogora pe calea aceea un preot și văzîndu-l a trecut pe alături. De asemenea și un levit întîmplîndu-se la locul acela, s-a apropiat, a privit și a trecut pe alături. Iară un samarinean trecînd, a dat de el și văzîndu-l, i s-a făcut milă; și apropiîndu-se, i-a legat ranele, turnînd untdelemn și vin și punîndu-l pe asinul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a îngrijit de el. Iar a doua zi, plecînd, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: poartă grijă de dînsul și orice vei mai cheltui, îți voi plăti, cînd mă voi întoarce“.

După expunerea acestei pilde Mîntuitorul îl întreabă pe învățătorul de lege: „Deci, care dintre aceștia trei socoți tu, că este aproapele celui căzut între tilhari?“

La această întrebare învățătorul de lege a răspuns cum era și firesc, că aproapele celui căzut între tilhari a fost „cel care a avut milă de dînsul“.

(Continuare în pag. 6)

Samarineanul

(Urmare din pag. 5)

sul". N-a fost preotul, cunosătorul legii iudaice, n-a fost nici levitul, un alt slujitor al templului, ci a fost un samarinean, un om de alt neam și altă credință religioasă decât iudeii, cu care samarinenii erau în ceartă în așa măsură că nici un pahar de apă nu bea un iudeu de la un samarinean. Această ură ce era între iudei și samarineni se vede și din convorbirea pe care Mîntuitorul a avut-o la fîntîna lui Iacob cu Samarineanca. Cu toate acestea, milostivul samarinean, care nu era nici slujitor al templului, a avut milă de cel căzut fără să se întrebe de ce neam și credință religioasă este acela.

Iată un exemplu care rămîne valabil peste veacuri de felul cum trebuie să ne purtăm față de semenii noștri, indiferent de rasă, neam sau credință. Acest exemplu ni l-a dat Mîntuitorul în atîtea rînduri, atît prin pilde cît și prin viața Sa. Mîntuitorul însuși a fost un „samarinean milostiv”. El a ușurat suferințele tuturor, El a vindecat pe cei bolnavi, pe fiica lui Iair, mai marele sinagogii, a tămăduit pe sluga sutașului roman, pe fiica cananeencii.

Exemplul demn de urmat al Mîntuitorului se cere să-l urmăm și noi în relațiile noastre cu semenii noștri indiferent de ce neam, credință sau convingeri ar fi ei. Toți sîntem fii ai aceluiași Părinte ceresc, toți sîntem frați între noi, deci

Invățături alese

Cînd te superi, dragă fiule, numără pînă la zece; iar cînd te mînie foc, atunci numără pînă la o sută! Și te asigur că te vei liniști încetul cu încetul.

După roadele, ce le dă cineva, se cunoaște omul, ca și pomul.

Altoiu face pomul, pom adevărat, cu fructe bogate, ca și buna creștere face omul, un om adevărat și destoinic, mult folositor societății omenești. Avea mare dreptate, cînd mama Grahilor, Cornelia, se lăuda cu cei doi feciori ai săi, cărora le dăduse bună educație și despre care a zis: „Iată odoarele mele cele prețioase!” Acest răspuns de înfruntare și dojană, îl da dînsa unei femei bogătașe, care se fălea cu giuvaericele sale cele scumpe, purtate la mîini și urechi; și care socotea, că nu mai este nimeni ca ea, în societatea omenească de atunci.

După Dumnezeu, să punem mare preț și să iubim țara, în care ne-am născut și trăim. Și dacă cerința vremii o va cere, să ne vărsăm chiar sîngele, pentru apărarea patriei. Atunci devenim adevărați eroi ai neamului, iubiți și proslăviți de generațiile viitoare.

Fiule, oricîte necazuri vor veni peste tine, fii vesel și privește lucrurile în bine; numai așa îți șade cît se poate de bine și-ți vei prelungi anii vieții tale, pînă la adînci bătrînețe. Nu vorbi prea mult, ci puțin și bine; căci ai o singură gură de vorbit și ai două urechi de ascultat: lucrurile cele bune și sfaturile înțelepte, spuse de oamenii cumsecade. Chiar strămoșii noștri aveau un proverb, tare înțelept, care zicea astfel: „Vorba multă e sărăcia omului” și „vorba-i de argint, iar buna ascultare este de aur”.

Fratele meu, nu recurge niciodată la alții, pentru lucrurile ce le poți face singur-singure! Căci: ajută-te singur și cerul te va ajuta cu siguranță și vei avea o reușită bună în viață. Nici o muncă de pe fața pămîntului nu-i obositoare, dacă — bine înțeles — o faci cu multă plăcere și cu toată bucuria sufletească. Ai izbîndă sigură, sută la sută!

Ceea ce poți face, creștine, pe ziua de astăzi, nu lăsa ori amîna pe ziua de mîine, căci pre-

relațiile dintre noi trebuie să fie relații de ajutor reciproc. Ajutor ce se cere să-l dăm oriunde și oricui vedem că are nevoie de ajutor. Ajutor material și mai ales ajutor moral, celui ce are o suferință fizică, sau psihică.

Ajutînd pe aproapele nostru urmăm exemplul samarineanului din pilda pe care ne-a dat-o Mîntuitorul. Ajutînd pe aproapele nostru îl urmăm pe Sf. Apostol Pavel care s-a făcut „tuturor toate”. Ajutînd pe aproapele nostru urmăm pe însuși Mîntuitorul care rămîne peste veacuri cel mai viu exemplu de jertfire pentru binele tuturor, cel mai grăitor exemplu demn de a fi urmat atît în cuvinte cît și în fapte.

Mîntuitorul n-a trecut nepăsător pe lângă suferințele celor mulți din vremea Sa. El care era trimis numai „pentru oile cele pierdute ale casei lui Israil” a adus alinare și celor de alt neam și de altă credință, care i-au cerut ajutorul cu credință. El n-a precupețit nici timp nici odihnă pentru a face binele atît cu cuvîntul cît și cu fapta.

Iată învățătura ce se desprinde din această pildă, iată învățătura demnă de urmat de noi toți. Aplicarea în viața practică a iubirii de aproapele întărește relațiile frățești dintre noi, duce la unire și la pace. Acestea rodesc apoi într-o viață din ce în ce mai îmbelșugată și mai fericită, în înlăturarea suferințelor trupești și sufletești și la dobîndirea mîntuirii.

M. Gristea

zentul este în mîinile tale, iar viitorul nu poți ști cum va fi. Pune mare preț pe vrabia, pe care o ai în mîină, și nu pe cioara, ce stă pe parul gardului și care va zbura îndată ce te vede că te apropii de ea, ca s-o prinzi. Deci, nu lăsa lucru de azi, pe mîine! Cine dă pentru săraci, îi dă lui Dumnezeu; sau cine dă, lui își dă și-și adună o comoară de binefaceri, sus, în ceruri, care îi vor aduce o fericire mare și veșnică.

Pr. V. Anastasiu Bassarabin

† Iuliu Mitrofan

Sîmbătă, 2 septembrie 1967, sub razele unui mare eveniment familial care urma să aibă loc (căsătoria nepoatei sale), a încetat subit din viață la o patriarhală vîrstă, credinciosul și deputatul în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului, Iuliu Mitrofan din Cricău, raionul Alba-Iulia.

Numele adormitului în Domnul era bine cunoscut în satul său și împrejurimi, datorită calităților sale de soț și părinte, cît și datorită vieții sale morale și cetățenești pilduitoare.

Prohodirea s-a săvîrșit de către un sobor de preoți, avînd în frunte pe P. C. vicar arhiepiscopesc de la Sibiu, Traian Belășcu, delegat al I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae.

Vorbind după sf. slujbă, P. C. Sa a scos în lumină însușirile frumose care au împodobit viața răposatului, fiind chibzuit în toate ale sale, cu respect față de legile țării, iubindu-și Patria și fiind un mare sprijinitor al acțiunilor de folos obște.

A iubit de asemenea Biserica străbună, ceea ce a și adus prețuirea mai marilor Bisericii noastre, fiind ales în a 2-a legislatură a Adunării noastre Eparhiale. În această calitate — a subliniat P. C. vicar — a avut o ținută aleasă, cu interes față de problemele bisericesti. Tot în calitate de deputat, a participat cu entuziasm la alegerea noului nostru Arhipăstor I. P. S. Dr. Nicolae Mladin, manifestîndu-și deschis această bucurie după cunoașterea rezultatului alegerilor.

Decedatul Iuliu Mitrofan a fost totodată și un bun pricepător în ale agriculturii, pomiculturii, viticulturii și apiculturii.

La mormînt a mai vorbit C. Pr. I. Pop și Craiva și I. Cioară (Alba-Iulia).

La căpătii se aflau cei patru copii ai săi, cărora le-a dat o educație aleasă, nepoți și nepoate care plîngeau pe tatăl și bunicul lor iubit.

În suspinele tuturor celor de față, osemintele adormitului în Domnul Iuliu Mitrofan au fost înhimate în cavoul familial din curtea bisericii.

Odihnească în pace!

Participant

† Preotul Nicolae Gr. Deac

În ziua de 18 august 1967 a adormit în Domnul venerabilul preot pensionar distins cu briu roșu N. Gr. Deac de la parohia Somoștelnic, prot. Tîrnăveni, după o scurtă suferință care l-a doborât la altar în timpul serviciului, avînd etatea de 76 ani.

Prohodul a fost săvîrșit de către un sobor de preoți, colegi ai adormitului, în frunte cu P. C. protopop raional Asachie Marcoviciu, în fața sfintei biserici parohiale, unde răposatul a servit fără întrerupere timp de 53 ani. Răspunsurile au fost date de un grup de cîntăreți bisericesti, fiind deplîns de sute de credincioși din toate satele vecine, împreună cu copiii și nepoții săi dragi.

A vorbit P. C. protopop, care a scos în evidență activitatea pastorală a răposatului, părinte bun și lucrător harnic cu vorba și cu condeiul și colaborator la foaia bisericască „Telegraful Român” din Sibiu, în care a publicat o serie de meditații și articole.

În numele credincioșilor din Somoștelnic cu filia Lăscud pe care i-a păstorit, a vorbi C. pr. Crețu Emil din parohia vecină Mica, iar în numele preoțimii a rostit un cald și duos panegiric frățesc C. Pr. Gheorghe Cimpean din Tîrnăveni-Boziaș.

După sfînta slujbă, preoți, cîntăreții și credincioșii l-au petrecut pe adormitul păstor de suflete pînă sus în cimitirul de pe deal, unde a fost depus în nădejdea învierii de obște.

Dumnezeu să-l odihnească după vrednicie în lăcașurile Sale cerești.

Pr. A. M.

† Preteasa Virginia I. Lascu

Peste culorile verii, peste ierburile și florile din Bran Poarta, s-a așternut tristețea.

În ziua de 26 iunie a.c. a încetat din viață în vîrstă de 67 ani, după grele și îndelungate suferințe, preteasa Virginia I. Lascu, soția preotului Ioan Lascu, de la parohia Poarta Branului.

Răposata a fost fiica preotului Ilariu Reit și a preotesei Eufrosina născ. Enescu.

Bunica decedatei, Stana, a fost sora arhimandritului vicar dr. Ilarion Pușcariu și a lui Ioan Cavaler de Pușcariu.

Regretata preteasă a avut o singură fiică Doina, și de la această fiică o singură nepoțică Cristina.

Înmormîntarea s-a făcut în ziua de 29 iunie, ziua pomenirii Sf. Apostoli Petru și Pavel. Serviciul religios a fost săvîrșit de un sobor de preoți, în frunte cu P. C. prot. Dr. Vasile Goman, protopopul Brașovului.

După serviciul religios, P. C. protopop a rostit o vibrantă și înduioșătoare cuvîntare, sub privirile înlăcrimate ale întregii asistențe, a familiei, a nepoților decedatei din partea surorii sale Aurelia și a nepoților din partea surorii sale Dorița.

P. C. Sa a scos în evidență calitățile sufletești ale preotesei Virginia I. Lascu, femeie nobilă, gospodină și strădalnică.

Păr. Nicolae Madoiu, secretar protopopes, a închinat dispărutei o poezie, după care sicriul a fost coborît în tăcerea pămîntului.

Fie-i țărîna ușoară!

Participant